

NOVUM

Muzeum Jindřichohradecka

říjen 2018

100 LET REPUBLIKY VE ZNÁMKOVÉ TVORBĚ

Ve dnech 13. až 28. října Muzeum Jindřichohradecka ve spolupráci s Filatelistickým klubem Jindřichův Hradec pořádá výstavu „100 let republiky ve známkové tvorbě“. Výstava je inspirována několika kulatými výročími významných událostí v životě českého národa ve 20. století.

V letošním roce si tak připomínáme 100. výročí vzniku samostatného státu v roce 1918, 80. výročí hanebné zrady Francie a Velké Británie v Mnichově v roce 1938, 70. výročí komunistického převratu v roce 1948, 50. výročí okupace armádami Varšavské smlouvy v roce 1968 a 25. výročí vzniku České republiky v roce 1993.

Zánik Království českého, existujícího v rámci rakouského soustátí, a vznik Československé republiky znamenal dovršující krok v emancipačním úsilí českého národa. Český národ byl ve smyslu myšlenek Františka Palackého a Karla Havlíčka Borovského dlouho loajálním a ekonomicky významným prvkem rakouského státu. Od reality odtržené velkoněmecké blouznění s velmi krvavými následky však vedlo k jednoznačnému rozchodu českého národa s Rakouskem. Přičemž ty nejkrvavější plody pangermanismu Evropu teprve čekaly. Přijetím parlamentní demokracie jako formy státního zřízení se český národ přihlásil k principům moderní státnosti.

Mnichovská zrada neznamenal jenom zánik Československé republiky, nýbrž předznamenala i příchod osudové válečné katastrofy. Prezident republiky dr. Edvard Beneš byl spolu se svým státem postaven do situace, kterou nemohl reálně nijak zásadně ovlivnit a která neměla žádné dobré řešení.

„Vítězný únor“ jako nastolení komunistické diktatury znamenal přímý útok na hodnoty, na nichž byla Československá republika 30 let před ním založena. Komunisté mistrně využili prestiže Sovětského svazu jako vítěze nad německým nacismem a jeho politické a vojenské síly. I zde se dá uvažovat o důsledku velkoněmecké ideologie – kdyby nestál Wehrmacht před Moskvou, nikdy by nebyl ustaven komunistický režim ve Varšavě, Berlíně, Praze a Budapešti.

„Internacionální pomoc“ zničila pokus o částečné obnovení demokracie a uvrhla stát do 20 let zahánění. Přestože se pokoušeli socialismus reformovat lidé, z nichž mnoho mělo podíl na největších excesech počátku 50. let a o jejichž komunistickém přesvědčení nemůže být pochyb, tanky převálcovaly naději na svobodnější poměry.

Na jedno výročí pozitivní události tři výročí událostí negativních. Přes na první pohled fatální bilanci český národ nikdy úplně nerezignoval. Rok 1989 znamenal návrat k principům, na nichž bylo zahájeno budování novodobého českého státu. Rok 1993 byl pak návratem k čisté české státnosti bez jakýchkoliv tragických následků často doprovázejících rozpad státu. Demontáž tzv. reálného socialismu a rozchod se Slováky lze považovat za důkazy civilizovanosti českého národa. Krev při rozpadu států bývá prolévána pravidelně. Někde byl i rozchod s komunismem krvavý, ale nedá se přitom dnes říci, že státy, které to tak provedly, se v následné transformaci společnosti dopustily méně chyb a škod než Češi. Každý dějinný zvrat, a to i veskrze pozitivní, je vždy doprovázen výronem špíny, který je nutno v dalším vývoji překonat.

Uvedené události se promítly do všech aspektů života jedince i společnosti. Promítly se i do filatelické tvorby. Známka je malé umělecké dílo, které v sobě zahrnuje množství aspektů a souvislostí. Od uměleckých, přes technické až po politické. Výstava známek nám proto rovněž umožňuje důstojné připomenutí významných dějinných událostí.

Výstava proběhne ve výstavní síni „V jezuitském semináři“ na Balbínově náměstí. Členové filatelického klubu veřejnosti představí výsledky své dlouholeté práce. Vystavené exponáty si jistě získají uznání odborníků a obdiv všech návštěvníků.

Muzeum děkuje všem sponzorům výstavy.

Jaroslav Pikal

PRVNÍ REPUBLIKA

Tematický program pro celostátní akci Týden knihoven

První říjnový týden je tradičně, letos již po dvaadvacáté věnován knihovnám. Pod názvem Týden knihoven vyhláší tuto celostátní akci Svaz knihovníků a informačních pracovníků. Knihovna Muzea Jindřichohradecka při této příležitosti připravila pro žáky druhých stupňů základních škol a pro středoškoláky pásmo věnované výročí vzniku první republiky pod názvem PRVNÍ REPUBLIKA. *Život v Jindřichově Hradci na stránkách Ohlasu od Nežárky.* Hodinový program nabízí předem objednaným skupinám komentovanou prohlídku stejnojmenné výstavy, seznámí se s digitální knihovnou Muzea Jindřichohradecka a budou samostatně pracovat s nově nabytými informacemi týkajícími se vzniku samostatné republiky i období jejího trvání do roku 1938. Na program v Muzeu Jindřichohradecka se objednejte u paní Marie Hazukové (tel.: 384 363 661, e-mail: hazukova@mjh.cz).

Štěpánka Běhalová

KRONIKA SEDMI MUDRCŮ

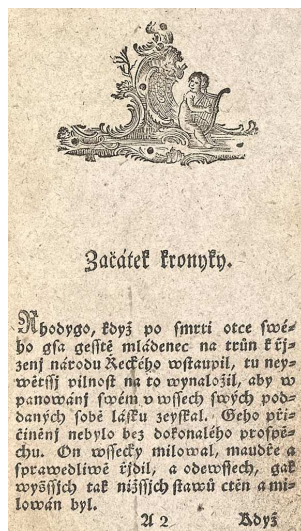
Právě zábavné čtení pro nejširší vrstvy obyvatelstva bylo jedním z hlavních směrů vydavatelského programu Jindřichohradecké Hilgartnerovy a později také Landfrasovy tiskárny. Oba podniky postavily svůj nakladatelský a tiskařský profil na literaturu, která šla dobře na odbyt u tehdejších čtenářů, jejichž počet se zvyšoval především s růstem gramotnosti souvisejícím se zavedením povinné školní docházky. Jednalo se tituly náboženské, vzdělávací a zábavné literatury, které byly populární již v předchozích staletích, i rozvoj soudobých titulů. Oblibu po staletí zaznamenávaly především tituly lidové náboženské literatury (nebeklíče, další modlitební knihy a pobožnosti), v nichž se hluboko do 19. století odrážela barokní katolická zbožnost, tituly světské zábavné literatury (přetisky a úpravy původních děl, jako byla např. *Kronika o Štilfridovi nebo Kronika sedmi mudrců*) a tituly literatury vzdělávací (slabikáře, příručky pro hospodáře, kuchařky a podobně). Až do konce 19. století je vydatně doplňovaly kramářské tisky, finančně dostupné každé domácnosti.

Mezi oblíbené tituly patřily různé historie a kroniky. Zajímavé místo mezi nimi zaujímá *Kronika sedmi mudrců*. Tyto příběhy, které mají svůj prapůvod v Indii, se po dlouhém putování orientální literaturou pravděpodobně středomořskými cestami dostaly na západ Evropy ve 12. století, ve 13. století se objevovaly téměř ve všech národních jazycích. Titul byl vydán v češtině poprvé kolem roku 1502 a v modernizované jazykové úpravě v roce 1590.

K unikátním přírůstkům Muzea Jindřichohradecka patří její vydání z přelomu 18. a 19. století tištěné v Jindřichově Hradci. Zajímavé je, že právě tento exemplář přináší pravděpodobně rozluštění záhady nejstaršího hradeckého tisku. V literatuře se totiž opakovaně uvádí, že jím je právě *Kronika o sedmi mudrcích* z dílny tiskaře Kryštofa Haugenhofferera, bohužel však není znám ani jeden její exemplář. Titul ale zařadil Josef Jungmann do své *Historie literatury české*, a to do čtvrtého oddílu, týkajícího se

období 1526 až 1620. Autoři odborné literatury jej pak spojili s doloženou archivní informací o tiskaři Haugenhofferovi, který přišel v roce 1613 do Brna z Jindřichova Hradce. Jungmannův popis titulu však odpovídá *Kratochvilné kronice o sedmi mudrcích* zakoupené před nedávnem do Sbírký Muzea Jindřichohradecka.

Tento unikátní exemplář Muzeum Jindřichohradecka digitalizovalo a zájemci o nahlédnutí ji mohou prohlížet v Digitální knihovně MANUSCRIPTORIUM.

Kratochvilnou kroniku o sedmi mudrcích lze prohlížet na adrese: <http://www.manuscriptorium.com>

Z p r á v y

Expozice v jezuitském semináři - otevřeno denně mimo pondělí od 8.30 do 12.00 a od 13.00 do 17.00 hodin. **Městská vyhlídková věž** je otevřena pouze o víkendech od 10.00 do 12.30 a od 13.00 do 16.00 hodin. **Výstavní prostory v minoritském klášteře** jsou otevřeny denně mimo pondělí od 9.00 do 12.00 a od 13.00 do 16.00 hodin. **Kostel sv. Jana Křtitele** je pro veřejnost uzavřen.

Knihovna Muzea Jindřichohradecka s badatelnou ve Štítného ulici poskytuje služby pro veřejnost po celý rok v pondělí a ve středu od 12.30 do 15.30 hodin.

Setkání Spolku přátel starého Jindřichova Hradce proběhne v **pondělí 8. října od 19.00 hodin** v konferenčním sále muzea ve Štítného ul. Přenáška Mgr. Libora Svobody, Ph.D., má tentokrát téma **JINDŘICHŮV HRADEC V ROCE 1968**. Vstup volný.

Muzeum Jindřichohradecka Vás zve v **sobotu 13. října od 10.00 hodin** do výstavní síně "V jezuitském semináři" na Balbínově nám. na vernisáž filatelické výstavy **100 LET REPUBLIKY VE ZNÁMKOVÉ TVORBĚ**. Výstava potrvá do 28. října 2018.

Mimořádný kulturní zážitek slibuje **KONCERT ZAHRADA SRDCE** uvedený v **sobotu 20. října od 18.00 hodin** v kostele sv. Jana Křtitele u příležitosti 140. výročí narození Emy Destiniové a 100. výročí vzniku ČSR. Na programu: mužské sbory Leoše Janáčka, Antonína Dvořáka, Bedřicha Smetany, Vítězslava Nováka a Eugena Suchoně v podání mužského pěveckého okteta Danubius Octet Singers. Četba z korespondence a z poetické tvorby Emy Destiniové zazní v podání filmové představitelky "Božské Emy" - Božidary Turzonovové. Vstupné na koncert bude dobrovolné.

Pouze do 7. října 2018 potrvají ve výstavní síni "V jezuitském semináři" dvě související výstavy **MUZEJNÍ POKLADY V RUKOU RESTAURÁTORŮ a ZACÍLENO NA BOŽSKOU EMU** Výstavy představují nejkrásnější exponáty ze sbírek muzea, které byly restaurované v poslední době.

Muzeum Jindřichohradecka Vás srdečně zve na výstavu umělce působícího v nedaleké Bechyni **JAN SVOBODA - SVĚTLO / PROSTOR / ČAS**. Výstava v křížové chodbě potrvá do 28. října 2018.

V konferenčním sále muzea ve Štítného ulici je umístěna výstava **PRVNÍ REPUBLIKA** dokumentující život v Jindřichově Hradci na stránkách týdeníku Ohlas od Nežárky. Výstava potrvá do 30. prosince 2018.

Výstava stavebnice Lego s názvem **SVĚT KOSTIČEK** je k vidění v sálu "Ve Svatojánské" ve Štítného ulici. Výstava je vhodná pro rodiče s dětmi, které si mohou v herním koutku z legových kostiček stavět podle své fantazie. Výstava potrvá do 30. prosince 2018.

NOVUM – měsíční zpravodaj Muzea Jindřichohradecka

Odpovědný redaktor: PhDr. Jaroslav Píkal

Výkonný redaktor: Pavla Míchalová

Adresa: Muzeum Jindřichohradecka, Balbínovo náměstí 19/I,

Telefon: 384 363 660 (pokladna), 384 363 661 (pracovny),

Ročník XXVII. 10/2018

Registrační značka: MK ČR 11673

www.mjh.cz

Jindřichův Hradec, 377 01

E-mail: muzeum@mjh.cz